

DÖME BARBARA

Ki nevet a végén

Ki veszít a végén, az lesz majd az enyém... Négy villa, négy tányér... Ha nyersz, nem kellesz, ha veszítesz, jól megkapod a magadét... Cukor, citrom, tejszín, szalvéta... Minden lépésed közelebb visz az igazsághoz. Akarod hallani? Csészék, középén a tábla, bábuk, dobókocka. Kész. Jöhetnek a lúzerek!

Még öt perc. Tükörbe nézek, szép vagyok, ma különösen. Talán a várakozás izgalma teszi.

Hogy tudom, mindegyik reménykedik majd, de én nevetek a végén. Hogy tudom, halálra rémülnek, mert nem sejtik, mi történik. Hogy tudom, soha nem láttak még angyalt, pláne, aki teára hívja őket. Kacagok. A nevetésem is csilingelőbb ma, mint máskor. Eligazgatom a szárnyamon rakoncátlankodó tollakat. Indulhat a buli!

Egy, kettő, három. *Szép napot, mondom, amikor kinyitom az ajtót.* Úgy időzítettem, hogy épp akkor kattanjon a zár, amikor Richárd a csengőre teszi az ujját, de még nem nyomja meg. Honnan tudta, hogy most érek ide, kérdezi értetlenkedve. *Hát nem látja, angyal vagyok, válaszolom és kacagok.* Betessékelem, helyel kínálok. Csak mi leszünk, érdeklődik. *Nem, még ketten érkeznek, mondom.* Nem tudom befejezni a mondatot, csengetnek. *Az angyalok sem tökéletesek, mosolygok, amikor elindulok ajtót nyitni.* Ketten állnak a bejáratnál, gyanúsán méregetik egymást. Az orosz jósnő, Olga, hófehérben érkezett, az újságíró, Péter, kezében egy üveg borral. Későn értesítettek, hogy teázunk, ha időben szólnak, nem ezt hozom, mentegetőzik, és a kezembe nyomja az üveget. *Valamire ez is jó lesz, viccelődöm, és őket is bevezetem a nappaliba.*

A nappalim hófehér, az emberek által elképzelt mennyország ihlette a dizájnt (megsúgom, odafenn egyébként tökéletesen más minden). A díspárnák habosak, a kanapé puha, a bútorok rusztikusak. Aki először belép, azt mondja: ejha, ez lenyűgöző. Virágaim is vannak, liliom, gyöngyvirág, muskátli. Még jó, hogy nálam nincs idényjellegű növény, itt mindig minden egyszerre nyílik.

Kérnek teát, kérdezem, miután mindannyian elhelyezkedtünk a nagy kerek asztalnál. Inkább magyarázatot, türelmetlenkedik a pszichiáter, mi ez az

egész? Jaj, istenem, meghaltunk, sipítózik Olga, de gyorsan megnyugtatom, mind élnek, csupán egy közös álomba kerültek. *Őnök kiválasztottak, szerencsések, hiszen álmukban találkozhatnak velem, vagyis az őrangyalukkal. Az én feladatom, hogy vigyázzák magukra a nap huszonnégy órájában.* Na, jó, néha tartok cigiszünetet, de az csak néhány perc, semmi jelentősége. Szóval, teát? Kávé nincs, kérdezi Péter, az újságíró. *Nincs, mosolygok, de százfajta teából tud választani. Finomak és egészségesek, piskótát is sütöttem.* Péter kicsit morog, hogy miféle őrangyal az ilyen, aki még az ízlését sem ismeri az embernek, aztán kiválaszt egy drága fekete teát, vizet tölt a filterre. Néhány másodperc csönd, csak a teáskanalak kocogását hallani. Körbekinálok a felszeletelt citromos piskótát. Jól sikerült, magas és légiesen könnyű. Csak Olga kér. Azt mondja, hisz nekem, hogy mindez csak egy álom, ha tényleg meghalt volna, ő azt tudná, legalábbis előre látta volna, hiszen jósnő. *Ugye, vágom rá, bízhatnak bennem. Játsszani fogunk, folytatom. Ki nevet a végén, egy kicsit megboldítva.* Eléjük tolom a táblát. *A kérdőjeles mezőket én tettem a játékra. Aki odalép, megtud tőlem egy titkot a jövőjéről. Olgára pillantok, olyat, amit még maga sem tud. De aki veszt, semmi jóra ne számíton, meghal. A jövőbeni jóslataim persze csak akkor teljesülnek, ha az illető túléli a mai estét, vibogok.* Síri csendre számítok, de kérdésekkel bombáznak. Ez most valami vicc, álmunkban, hogyan halhatunk meg, vagy ha álmunkban meghalunk, reggel mégis felébredünk, ki találta ki ezt az ostobaságot, kötelező játszani? *Lassítsanak, mondom, nem az én ötletem volt ez az egész. Fentről kaptam az utasítást. Létszámcsökkentés, erre hívatkoztak. Maguk túl sokat kerestek az utóbbi időben, spórolni kell, megérthetik. Egyébként örüljenek, hogy csak az egyikük hal meg. Igyekezzenek jól játszani, akkor nem lesz baj. Kérem, húzzák félre a tányérokat, a táblának hely kell. Mindenki választhat, melyik színnel szeretne lenni, nekem jó a maradék.* Olga lecsap a piros bábura, Péter a kéket kéri, Richárd morgolódik, de végül a zöld figurát veszi el. Enyém a sárga. *Van, aki nem ismeri ezt a játékot, kérdezem.* Ismerjük, vágják rá. Gyanúsán méregetik egymást. *Aki hatot dob, indulhat.* Az első körben csak Olga tud kilépni, én szándékosan nem dobok hatost, hadd higgyék, olyan vagyok, mint ők. Mindenki feszült, arra gondolok, hozok egy kis rumot a teájukba, attól ellazulnak. Nem tiltakoznak, isszák a rumos italt, s úgy tűnik, mintha elfelejtették volna, mi a tét. Időnként kacagnak, visítoznak, mint a gyerekek. Elsőként az újságíró lép kérdőjelre. Néhány kör után átvette a vezetést Olgától, így meglehetősen vidáman érdeklődik, mit tudok róla. Úgy érzem, most még nem mondhatom el, hogy pár hét múlva meghal az apja, inkább csak annyit közlök vele, hamarosan kitüntetését kap. Ennyi, kérdezi, ez aztán nagy titok, gúnyosan nevet. Dühít az arroganciája, ha így viselkedik, elintézem, hogy lema-

radjon. Olga szintén kérdőjelre lép. Feszülten várakozik. *Maga terbes, mondom neki, mire ő felkacag. Az nem lehet. Emlékszik, mi történt két hete pénteken, faggatom.* Olga elsápad. Jesszus, sokat ittunk, lefeküdtem a barátnóm férjével. De hát azt mondta az orvos, klimaxolok. *Hát, nem lett igazza, röhbögők.* Olga azt mondja, nem játssza tovább ezt a hülye játékot, haza akar menni. Richárd is csatlakozik hozzá. *De hát otthon vannak, csak alszanak, mondom, az pedig nem rajtam múlik, mikor ébrednek fel ebből az álomból.* Akkor ez az egész csak a képzeletünk műve, érdeklődik Olga? *Azt azért nem mondanám, felelem. A terbesség igaz.* A jósnő kicsit duzzog, aztán visszaül az asztalhoz. Richárd is lenyugszik. Nem sokáig örülhet, kérdőjelre lép. Közben átvette a vezetést is. *Na, lássuk, kezdem. (Irgalmas ég, ennek az embernek nem látom a jövőjét. Mi történik itt? Még erősebben koncentrálok. Semmi.)* Na, mi lesz már, sürget a pszichológus. Mondanom kell valamit, hát azt hazudom, hamarosan igazgató lesz. Vigyorog. *Mindjárt jövök, mondom, csak mosdóba kell mennem.* Az angyalok is pisilnek, röhbög Richárd. Rossz érzésem van, de a főnökömet nem kérdezhetem meg, mi történt. Egyetlen út van, vissza kell néznem a felvételt. (Mindenkiről forgatunk egész életében. Na, most újabb titkot árultam el.) Megkeresem Péter anyagát, visszapörgetem egy nappal. Gyorsítva nézem. Hogy az a... Ez meghalt az éjjel, agyvérzést kapott! Hulla, és én ezt nem vettem észre. Ezért nincs jövője. Ezt jól elcseszttem. Nem elég, hogy nem vigyáztam rá rendesen, de meghívtam teázni, miközben nem lehetett volna. Ezért lefokoznak és kitesznek innen! Ezt meg kell akadályoznom! Úgy kell intézni, hogy ő veszítsen! De, ha a boncolásnál kiderül, már egy nappal korábban halott volt? Mit csináljak? Mégis meg kell próbálnom, nincs más lehetőség! Majd lefizetem vagy megszarolom a kórboncnokot és eltüntetem a videóanyagot. Azért kisebb büntetés jár, minthogy nem vettem észre egy védencem halálát.

Folytathatjuk, kérdezi a pszichológus, amikor visszatérek a nappaliba. (Pont olyan, mintha élne. Nem értem. Mindegy, úgy kell intéznem, hogy veszítsen.) Egy órája játszunk, kiderült még néhány titok, hogy Olga Moszkvában szüli meg a gyermekét és ott is marad, persze csak akkor, ha nem ő veszít ma este. Péternek elárulom, főszerkesztő lesz, saját lapot alapít, és Richárdnak is elmondok még valamit: a felesége hamarosan teherbe esik, ami igaz is, csak már nem tőle. Ez utóbbi információt persze elhallgatom. Jól alakulnak a dolgok, mármint számomra, Richárd vesztésre áll. Persze, én intézem így, pedig az elején megfogadtam, nem szólok bele a játékba. De hát a helyzet másképpen alakult, mentenem kell a bőrrömet. A pszichológus egyre idegesebb, de elszántan küzd. Amikor leüti Olga utolsó játékban lévő bábuját és visszaküldi őt a kezdő mezőre, egé-

szen kisimulnak a vonásai. Szegény, nem sejt, hiába hajt, ő már halott. Azon tűnődöm, mennyi időt hagyjak neki a bizakodásra. Tíz perc elteltével már csak ketten maradnak játékban, Olga és a pszichológus. Richárd csupa egyesekkel bukdácsol, a jósnő viszont hasít, hamar behozza a lemaradást. Péter elégedetten kortyolgatja a teát, s bár nem mondja ki hangosan, arra gondol: ezt megúsza, ezek szerint még sincs prosztatarákja, amitől annyira retteg. Egy ideje furcsa dolgokat észlel magán, de fél orvoshoz menni. Most azonban megnyugodott, úgy gondolja, ez a mostani eset is azt bizonyítja, kutya baja. Mennyire naiv ez a Péter, gondolom, én nem azt mondtam, hogy a többiek nem fognak meghalni, csak annyit jeleztem, elsőként a vesztes távozik. Az utolsó kanyarba érkezett Olga és Richárd, fej-fej mellett haladnak. Nem lehetne mégis abbahagyni, próbálkozik a jósnő. Anya leszek, nem halhatok meg épp most. Szánalmas, vi-gyorog Richárd. Én sem hallhatok meg, folytatja, mi lesz a betegemmel, ha feldobom a talpamat, ők magukra maradnak. Na, és a gyerekeim, az anyjuk rájuk sem néz évek óta, egyedül nevelem őket.

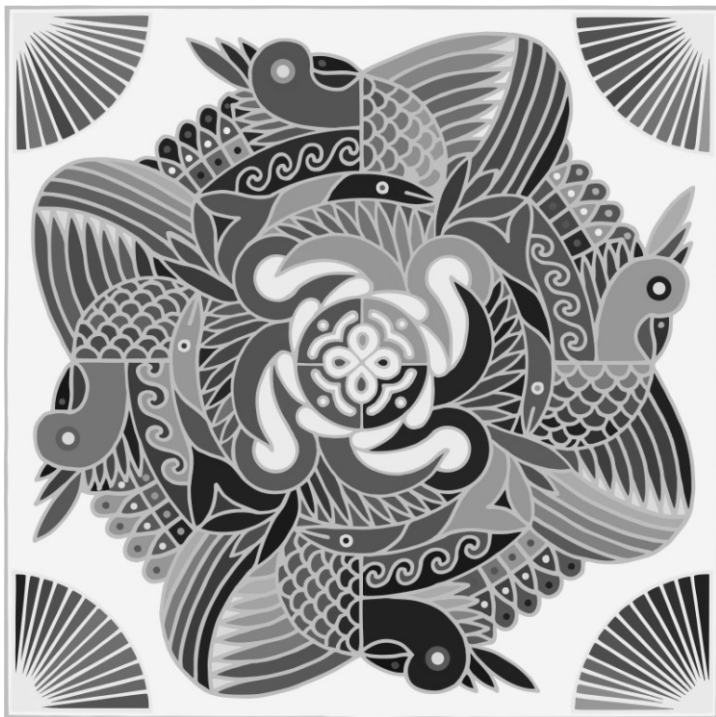
(Istenem, ez eddig eszembe sem jutott. Zsófi 4, Dani 7 éves, mi lesz velük az apjuk nélkül? Mégsem Richárdnak kellene meghalni, Olga jobb lenne, sóhajtozók. Ő család, kókler, nem is látok, az emberek hiszékenységből szedte meg magát, ráadásul Istenben sem hisz. Hogyan menthetném meg Richárdot?)

Csörög a telefonom. Az egyik barátom hív, ő szintén őrangyal. Még az egyetlen ismerkedtünk meg. Egyszer szexeltünk, de az hiba volt. Szerencsére a barátságunk megmaradt. *Pardon, mondom a vendégeknek, ez fontos, fel kell vennem, addig függesszük fel a játékot.* Kimegyek az előszobába, hogy ne hallják a beszélgetést. Tudom, mi történt, mondja köszönés nélkül a barátom. *Mit tudsz, kérdezem.* A pszichológust, hogy nem vetted észre a halálát. *Honnan tudod?* Tavaly féltékenységembe bekameráztam a lakásodat. Ne haragudj! Szerelmes vagyok beléd évek óta. *Jesusom, még ez is, gondolom, de most jobban aggaszt Richárd. Segítened kell! Fel kell támasztanunk a pszichológust és ki kell nyírnunk Olgát.* Nem lehet, mondja a barátom, te is tudod, erre csak Jézus képes, ő meg a főnök fia, szóval nem hívhatjuk. Törődj bele és mondd meg neki, ő veszített. Richárd nem láthatja rajtam a csalódottságot, gondolom.

Mosolyogva térek vissza a szobába. Csend van, Olga és a pszichológus a bábukat bámulják, mintha így befolyásolni tudnák a végeredményt. Péter a telefonját nyomkodja, azt kérdezi, ugye nem baj, hogy használja a free wifit. *Csak nyugodtan, mondom, de üzenetet és fotót senkinek nem küldhet. Folytassuk a játékot, utasítom őket, előjött a migrénem, szeretnék mielőbb végezni, hogy lepibehessek.* Ja, nem a maga élete a tét, élcelődik Olga. *Fogja be, és lép-*

jen, mordulok rá a jósnőre. Utálok ezt a nőt, neki kellene meghálnia. Nézem, ahogy a pszichológus újra egyest dob, attól tartok, rám tör a pánik-roham, mielőtt megmondhatnám neki, hogy vége. Az utolsó pillanatig hagyom reménykedni. Két dobással a vége előtt, Olga és Richárd is az utolsó mezőn állnak. Aki először dob egyest, megmenekül. Olga dob: kettes, Richárd: ötös. Mennyi időt adjak még neki? Olga egyest dob. Richárd arca falfehér. Dobjon már, nógatom. Hatos. Olgából feltör a nevetés. Sajnálom, mondom Richárdnak, magának kell távoznia. Könyörgésre számítottok, de a pszichológus arca tűzvörösre vált, ordít: Azt hiszed, legyőztél? Hiszen te nem is angyal vagy, csak egy skizofrén kakas. Ismerlek, kezeltelek. Mondok még valamit: ez nem is az én álmom, hanem a tiéd, és csak ketten vagyunk, a többieket hallucinálad. Miért nem szóltam eddig? Mert pont az ilyen hülyékből írom a disszertációm, mint te.

Mit mond? Istenem, mindjárt elájulok. Angyal vagyok, kukorékolom, miközben Erzsé, a gazdaasszony elkapja a két szárnyamat és a kopóvíz felé visz.

Ispán Tibor: Forgó